

Posudek oponenta disertační práce Michala Brabce
“ KATALÁNSKY PSANÁ LITERATURA V ČESKÉM PŘEKLADU ”
předkládané v roce 2024 na Ústavu translatologie FF UK

I. Stručná charakteristika práce

Hodnocená práce Michala Brabce si klade za cíl popsání překladů katalánské krásné literatury do češtiny od roku 1888 do současnosti. Přehled nepojímá pouze jako statický faktografický seznam, nýbrž jej kombinuje s komentářem relevantních dobových česko-katalánských vztahů vycházejících z literárních, historických, politických a zeměpisných okolností.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Práce se vyznačuje chvályhodnou snahou o zachycení úplné překladatelské produkce ve sledovaném období, což z ní činí v daném tématu unikátní studii s nepochybným přínosem, nejen na badatelském, vědeckém poli, ale i v obecně kulturní rovině. Práce se navíc vyznačuje velice důkladným sběrem a zaznamenáváním faktografických údajů, což je vzhledem k výše naznačeným ambicím práce naprosto klíčové. Práce je tedy rozhodně velice cenným příspěvkem k danému tématu.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

1. Struktura argumentace.

Pro práci je charakteristická pečlivě rozvržená struktura. Vzhledem k rozsahu jejího záběru a hloubce ponoru k detailním zjištěním a k jejich interpretacím opět naprosto nezbytná. Oceňuji vymezení přesně ohraničených podtémat zkoumání, jako jsou „styky a kontakty“, „česko-katalánská sounáležitost“ a v závěru každého období rozlišování: realizovaných překladů, reedic, zamýšlených překladů. Stejně jako následně další dvě perspektivy, které slouží k systematizování korpusu dat o překladech, tedy způsob jejich uveřejnění (časopisecky, knižně, scénicky) a perspektiva žánrová. Tato struktura symetricky opakuje v analýze všech zkoumaných období, což umožňuje mimo jiné i cenné srovnání těchto dílčích perspektiv v průběhu jednotlivých období. V rámci každé kapitoly a podkapitoly se pak autor velice ukázněně soustřeďuje na problematiku, která do ní náleží.

2. Formální úroveň práce

Jak už bylo řečeno, práce je založena na velké sumě faktografického materiálu nejen bibliografického, ale také historického a biografického, který vyžaduje precizní práci s odkazy a s citacemi. To vše Michal Brabec provádí se zkušeným nadhledem. Totéž lze konstatovat i o jazykové a formulační rovině práce, která se vyznačuje kultivovaným, avšak zároveň srozumitelným jazykem.

(Pro potřeby autora upozorňuji na s. 37-38, pozn. 74, kde je obsah poznámky v totožném znění znovu uveden v textu. Patrně redakční lapsus, v celé práci ostatně jediný.)

3. Práce s prameny či s materiálem

Jak bylo řečeno výše, badatelské úsilí Michala Brabce se zaměřovalo na dohledání či eventuelně ověření relevantních faktografických skutečností, po nichž pátral s přesně vymezenou perspektivou záběru a hloubky, a s přesně stanovenou metodou. Pokud mohu soudit, autor se snaží poctivě a důkladně prozkoumat všechny možné typy pramenů, které by mu mohly poskytnout cenné informace, a náležitě je využívá. Tam, kde je tato pramenná základna obtížně dohledatelná (např. adresátovy

odpovědi na dopisy) či obtížně obsáhnutelná (někdy velký objem dosud neprobádané korespondence), autor na tento fakt upozorňuje a předjímá možné řešení takové badatelské překážky. Např. deklaruje svůj záměr, že se nově objeveným korpusem korespondence bude odborně zabývat v budoucnosti. Své interpretace pak zcela precizně zakládá na těchto pramenných základech.

4. *Vlastní přínos*

Autor si od prvních stránek textu práce (srov. např. s. 19-22) klade otázku nového přínosu práce. Ten očividně spočívá v úplném zpracování předsevzané problematiky. Tím jeho práce nahrazuje předchozí záslužné, ale úzké sondy do problematiky (většinou zaměřené na jednoho překladatele, či na konkrétní překládané autory jednotlivce). Jednoznačný přínos práce tak vidím v nabídnutí komplexního pohledu na vymezené téma. Komplexního jak v šíři záběru, tak ve chronologické, vývojové perspektivě. A nelze opominout ani autorovu pečlivou badatelskou práci v archivech, která vyústila v dohledání několika korpuseů dosud neznámé či neprobádané korespondence mezi sledovanými autory a překladateli, které Michalu Brabcovi umožňují nově, lépe interpretovat některé okolnosti překladatelského procesu, které dosud mohly být pro nedostatek informací interpretovány jen spekulativně.

IV. Závěr

Práci tedy považuji za pečlivě a s nadhledem vypracovanou a za nepochybně přínosnou jak pro další odborné bádání, tak pro širší veřejnost. Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako *prospěl*.

23. 9. 2024

PhDr. Josef Prokop, Ph.D.